

Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου – Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων Πανεπιστημίων

Ανακοίνωση Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου
15-2-2024

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Η ενίσχυση του δημόσιου χαρακτήρα των πανεπιστημίων αποτελεί τη μόνη ασφαλή επένδυση στο μέλλον της χώρας.

Τα Ελληνικά δημόσια Πανεπιστήμια αποτελούν θεμελιώδεις πυλώνες της εκπαιδευτικής και κοινωνικής δομής της χώρας, παρέχοντας ποιοτική εκπαίδευση και πρόσβαση σε όλους, ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης ή κοινωνικής θέσης. Μόνον η δημόσια και δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση διασφαλίζει πλήρως την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ανεξαρτησία της σκέψης στη γνώση και την έρευνα. Επομένως, η υποστήριξη και ενίσχυση των δημοσίων Πανεπιστημίων είναι κρίσιμη για την προαγωγή της κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης, της δια βίου μάθησης και της ερευνητικής καινοτομίας. Επιπλέον, όπως καταδεικνύουν οι διεθνείς κατατάξεις τα ελληνικά δημόσια Πανεπιστήμια στέκονται ανταγωνιστικά στις διεθνείς κατατάξεις Πανεπιστημίων, επιδεικνύοντας κέντρα αριστείας και διακρίσεις και τιμώντας την επένδυση της πολιτείας, πολλώ δε μάλλον αν ληφθεί υπόψη η χαμηλή χρηματοδότηση τους σε σύγκριση με Πανεπιστήμια άλλων χωρών.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ: ΜΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΕ ΑΝΑΜΟΝΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

Η στήριξη του Πανεπιστημίου υπερβαίνει τα στενά ακαδημαϊκά πλαίσια, αποτελώντας μια στρατηγική επένδυση αιεφόρου ανάπτυξης των νησιών, δημιουργώντας εναλλακτικές και υγιείς προοπτικές με βάθος και διάρκεια, πέραν της συμβατικής τουριστικής προσέγγισης.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύθηκε πριν από σαράντα χρόνια ενσαρκώνοντας μια οραματική προσπάθεια με στόχο την ανάπτυξη της έρευνας, της εκπαίδευσης και της καινοτομίας, αλλά και των τοπικών κοινωνιών του Αιγαίου. Η ανάπτυξη των ακριτικών νησιών του Αιγαίου, μαζί με την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της γεωπολιτικής θέσης τους, εξαρτάται άμεσα από την πρόοδο και τις επιτυχίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι πλέον αρκούντως μεγάλο και με επιτυχημένη πορεία ώστε να δικαιούται ουσιαστικό ρόλο και λόγο στη συνδιαμόρφωση των εξελίξεων που λαμβάνουν χώρα στον ακαδημαϊκό χάρτη της χώρας αλλά και διεθνώς.

Παρά την σχετική νεότητά του, το Ίδρυμα έχει ήδη σημειώσει σημαντικές επιτυχίες και έχει θεμελιώσει μια στέρεη βάση για το μέλλον, τιμώντας με τον καλύτερο τρόπο την εμπιστοσύνη και την επένδυση της πολιτείας για τη δημιουργία και λειτουργία του.

Το μαρτυρούν η παρουσία του σε 6 νησιά, τα 18 του Τμήματα, τα πάνω από 50 προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών που παρέχει, ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα, τα πάνω από 100 ερευνητικά του εργαστήρια, πολλά εκ των οποίων διεξάγουν καινοτόμο έρευνα και έρευνα αιχμής, το πλήθος θερινών σχολείων και προγραμμάτων δια βίου μάθησης, το πλήθος των διεθνών συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων που διοργανώνει κάθε χρόνο, οι διεθνείς του συνεργασίες, οι βιβλιοθήκες του, οι εστίες, οι δραστήριες φοιτητικές ομάδες, οι περισσότεροι από 20.000 φοιτητές που εκπαιδεύει και οι περισσότεροι από 30.000 απόφοιτοί του, που κατοχυρώνονται πλέον στην επαγγελματική τους ζωή διεθνώς, οι διακρίσεις του και η πολύ καλή θέση που καταλαμβάνει στις αξιολογήσεις των Πανεπιστημίων όλου του κόσμου.

Αν και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει σημειώσει σημαντικές επιτυχίες, η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, που είναι πάρα πολλές, απαιτεί περαιτέρω και αποφασιστική στήριξη, τόσο σε υποδομές όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό.

Η πλήρης ανάπτυξη και ενίσχυση των κτηριακών υποδομών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι κρίσιμη και επιτακτική για την ολοκληρωμένη αξιοποίηση και ανάδειξη των δυνατοτήτων και της δυναμικής του σε όλο το εύρος τους. Μεταξύ άλλων είναι προϋπόθεση για την προσέλκυση και την διατήρηση άριστων ακαδημαϊκών δασκάλων, φοιτητών και ερευνητών, την προώθηση καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, ενισχύοντας την ελκυστικότητα των Αιγαιοπελαγίτικων νησιών ως εκπαιδευτικού και πολιτιστικού προορισμού και ως χώρου εργασίας.

Η ανάγκη για ολοκλήρωση αυτής της επένδυσης της πολιτείας δεν αποτελεί μόνο μια οικονομική υποχρέωση, αλλά και μια κοινωνική και ηθική δέσμευση προς την ελληνική κοινωνία. Η επιτυχής ολοκλήρωση της απαιτεί συνεργασία, αποφασιστικότητα και αφοσίωση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και κυρίως από την πολιτεία.

Ο στόχος για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου οφείλει να είναι η ολοκλήρωση της δημιουργίας ενός πολυνησιωτικού δικτύου καθόλα άρτιων και υποδειγματικών πανεπιστημιακών κοινοτήτων, μετατρέποντας τα νησιά σε πρότυπα κέντρα γνώσης, έρευνας και δημιουργίας, που θα αποτελούν πόλο έλξης για φοιτητές, καθηγητές, επιστήμονες και επισκέπτες από όλο τον κόσμο, καθιστώντας τα έναν πρωτοποριακό και ξεχωριστό προορισμό για μάθηση και δημιουργία.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Βασική μας αρχή αποτελεί ότι η δέσμευση για την υποστήριξη και την ενίσχυση των δημοσίων πανεπιστημίων πρέπει να παραμένει ακλόνητη και στο επίκεντρο κάθε προσπάθειας για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού τοπίου της χώρας μας.

Η προοπτική της ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων ή παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων στην τρέχουσα συγκυρία είναι φυσικό να προκαλεί σοβαρές ανησυχίες και προβληματισμούς, ιδιαίτερα μάλιστα ως προς τις επιπτώσεις σε Πανεπιστήμια της παραμεθορίου όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Επιπλέον, μας δημιουργεί ανησυχία το γεγονός ότι οι απόψεις που ακούγονται από διαφορετικούς συνταγματολόγους δίστανται ως προς την συνταγματικότητα του νόμου.

Σημειώνουμε ότι η μείωση της γραφειοκρατίας και η ενίσχυση της **ευελιξίας και ταχύτητας στη λήψη αποφάσεων και στην υλοποίηση έργων** είναι ακόμα ένα σοβαρό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί θεσμικά, ώστε **τα δημόσια Πανεπιστήμια να μπορούν να ανταγωνιστούν δίκαια την ευελιξία μη κρατικών ιδρυμάτων**. Είναι σαφές ότι αυτό σχετίζεται άμεσα με την ανάγκη για ουσιαστική **ενίσχυση του αυτοδιοίκητου** του δημόσιου Πανεπιστημίου και την **απόδοση σε αυτό κάποιου βαθμού αυτονομίας**.

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ

Η ίδρυση μη κρατικών Πανεπιστημίων ή παραρτημάτων ξένων Πανεπιστημίων στην Ελλάδα, στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία, έρχεται να προστεθεί σε ένα τοπίο όπου δεν έχουν επιλυθεί μια σειρά από προβλήματα των δημόσιων Πανεπιστημίων, εγείροντας φυσιολογικά ανησυχίες και προβληματισμούς. Θεωρούμε ότι είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση των τελευταίων, από τη σκοπιά των υποδομών, των θέσεων προσωπικού, των ερευνητικών χορηγιών, της διεθνοποίησης, της εξωστρέφειας και του αυτοδιοίκητου. Ειδικότερα, η ανάδειξη του ιδιαίτερου ρόλου του Πανεπιστημίου Αιγαίου που σχετίζεται με τη νησιωτικότητα, τη γεωπολιτική σημασία και τη χωρική κατανομή του, επιβάλλει τη θέσπιση Ακαδημαϊκού Νησιωτικού Ισοδύναμου, με βάση κριτήρια όπως η απόσταση η πυκνότητα του πληθυσμού, αριθμός μεταφορικών συνδέσεων, υποδομές κοινωφελών υπηρεσιών και δείκτες ερευνητικής επίπτωσης του Πανεπιστημίου σε ακαδημαϊκό και σε περιφερειακό επίπεδο.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να προταχθούν και να υποστηριχθούν άμεσα και αποφασιστικά οι ειδικές ανάγκες και προτεραιότητες του νησιωτικού Πανεπιστημίου Αιγαίου, ώστε να μπορέσει επιτέλους να αποκαλύψει και να αξιοποιήσει πλήρως όλο το δυναμικό του, καθώς και να εξυψώσει το εκπαιδευτικό, ερευνητικό και κοινωνικό του έργο, όπως περιγράφεται παραπάνω, πρωταγωνιστώντας καταλυτικά στην ανάπτυξη των νησιών του Αιγαίου.